

NFIP-spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle

Pasi Vahtera

5/2023

TIIVISTELMÄ

Tekijät: Pasi Vahtera: *NFIP-spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle*

Opinnäytetyön muoto: *Toiminnallinen*

Hanke: *Pohjanmaan poliisilaitoksen tilauksesta*

Julkisuusaste: *Raporttiosuus julkinen. Produktina syntynyt NFIP spotteritoiminnan ohje, salassa pidettävä (JulkL 24.1 §:n 5 k)*

Ohjaaja: *Samuli Mikkola & Tuukka Oinas*

Tutkinto: *Poliisi (AMK)*

NFIP-spotteritoiminta on tarkkailutoimintaa, jota tehdään pääosin urheilutapahtumissa, mutta myös muissa yleisötapahtumissa. Esimerkiksi jalkapallo-otteluissa riskikannattajien toiminta ja liikkeet ovat spotteritoiminnan keskiössä. Spotterin tehtävä on tarkkailla ja välittää tietoa eteenpäin, yleensä ottelutapahtuman tilannejohdolle tai pienemmissä ottelutapahtumissa alueen kenttäjohdolle. Tarkkailun avulla pystytään keskittämään resursseja sekä asettamaan painopistealueita poliisitoiminnallisesti. Spotterit toimivat yhteistyössä tapahtumien omien turvallisuusorganisaatioiden kanssa. Myös poliisin lupavalvonta käyttää usein spottereiden näkökulmia lupapäätöksiä valmistellessaan.

Opinnäytetyössä on tutkittu Pohjanmaan poliisilaitoksen NFIP-toiminnan nykytilaa ja sen ajantasaisuutta. Kyseessä on toiminnallinen opinnäytetyö, jossa on käytetty myös teemahaastatteluja kehittämisen tueksi. Tutkimuksen tuotoksena on päivitetty NFIP-spotteritoiminnan ohje. Ohje pohjautuu Poliisihallituksen määräykseen POL-2022-41425 Turvallisuuden parantaminen jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa.

Ohjeen tarkoituksena on, alueelliset piirteet huomioiden, saavuttaa peruslaatuinen tietotaso NFIP-spotteritoiminnasta Pohjanmaan poliisilaitoksen alueella. Tämä tukee mm. toimintaa aloittavia poliisimiehiä saamaan tarvittavan teoreettisen kyvyn ja toimintaohjeen käytäntöön suoriutua tehtävästään spotterina.

Sivumäärä: 29 + 8

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 5/2023

Avainsanat: NFIP, spotteritoiminta, katsomoturvallisuus

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 Käsitteistö	2
3 Opinnäytetyön aihe	3
3.1 Tavoite	4
3.2 Tietoperustan esittely	4
4 NFIP-toiminnan esittely	6
4.1 NFIP-spotteritoiminta Pohjanmaalla	7
4.2 Monitoimijainen yhteistyö Pohjanmaalla	7
5 Prosessikuvaus	10
6 Haastattelut	11
6.1 Teemahaastattelu	11
6.2 Haastattelukysymykset	11
6.3 Haastatteluiden toteutus	12
6.4 Ydintoimijoiden haastattelut	12
7 Prosessin aikataulu	17
8 Työelämälähtöiset oppimiskokemukset	19
8.1 SJK – Lilleström (NOR) Seinäjoki	19
8.2 HJK – HIFK (Stadin Derby) Helsinki	20
8.3 Mitä opin	24
8.4 Miten oppimiskokemukseni hyödytti minua opinnäytetyöprosessin näkökulmasta	24
9 Produktin esittely ja työvaiheet	25
10 Johtopäätökset	26
11 Pohdinta	27
LÄHTEET	28
LIITE 1 NFIP spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle	30
LIITE 2 Saatekirje haastateltaville	31

1 JOHDANTO

Työskentelin ennen poliisiammattikorkeakouluun lähtöäni yksityisellä turvallisuusalalla, jossa toimin Pohjanmaan alueella päivittäistoiminnan esimiehenä ja myös yleisötapahtumien turvallisuuspäällikkönä. Tapahtumien turvallisuusorganisaatioissa työskennellessäni, kiinnostuin spotteritoiminnasta. Tein paljon yhteistyötä Pohjanmaan poliisilaitoksen spottereiden kanssa ja keskinäinen tiedonvaihto oli sujuvaa. Korkean riskitason otteluissa, joissa oli odotettavissa suuri määrä vieraskannattajia tai riskitaso oli muutoin kohonnut, spottereiden kanssa yhteistyö korostui vahvasti. Poliisi ja yleisötapahtuman järjestävän tahon turvallisuusorganisaatio usein suunnittelevat yhdessä, kuinka tapahtuma viedään läpi turvallisesti ja kuinka mahdolliset riskitekijät minimoidaan.

Tein opinnäytetyöni Pohjanmaan poliisilaitokselle tilaustyönä. Päivitin Pohjanmaan poliisilaitoksen (myöhemmin tekstissä myös PPL) 1.4.2017 kirjatun ohjeen katsomoväkivallan ennaltaehkäisystä. Ohjeessa huomioitiin myös PPL:n resurssit sekä toiminta-alueet, joista suurimpina Vaasan, Seinäjoen sekä Kokkolan alueet. Opinnäytetyö tukee PPL:n alueella jo käynnissä olevaa spotteritoimintaa sekä uusien spotteritoimijoiden perehdyttämistä tehtävään.

PPL:n alueella sijaitsevat kirjoitushetkellä Suomen uusimmat ja nykyaikaisimmat jalkapallostadionit. Vaasassa Lemonsoft Stadion ja Seinäjoella OmaSp Stadion. Lisäksi Vaasaan on pari vuotta sitten valmistunut Vaasan Sähkö Areenan perusparannus palvelemaan jääkiekon osalta nykyaikaisia olosuhteita jääkiekkoon. Opinnäytetyössä otin kantaa näiden edellä mainittujen areenoiden ja stadioneiden turvallisuuskäytäntöihin ja kuinka ne vaikuttavat poliisin toimintaan.

Opinnäytetyön produktina syntyi NFIP-spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle, joka on salassa pidettävä, sillä se sisältää poliisin taktisia toimenpiteitä ja menetelmiä. Opinnäytetyön raporttiosuus on julkinen.

2 KÄSITTEISTÖ

- **NFIP** – National Football Information Point on Helsingin poliisilaitoksen yhteyteen sijoitettu toimijaelin, jonka tehtävänä on koordinoida ja kehittää NFIP-toimintaa Suomessa. Suomen NFIP on yhteyspisteenä kansainvälisessä tietojenvaihdossa, jossa urheilutilaisuuteen tai sen välittömään toimintaympäristöön liittyy turvallisuuteen sekä turvatoimiin liittyviä asioita tai lieveilmiöitä. NFIP toiminnan tavoitteena on olla myös viranomaisyhteistyölinkkinä eri maiden poliisiorganisaatioiden kanssa. Jokaiselle Suomessa sijaitsevalle poliisilaitokselle on määrätty NFIP toiminnasta vastaava päällystötasoinen poliisimies, joka koordinoi toimintaa omalla alueellaan.

- **Spotteritoimija** (Spotteri) – On NFIP-toimintaan liittyvä poliisimies. Spotterit suorittavat tarkkailua urheilu- ja yleisötapahtumissa. Spotterit toimivat alueellisesti yhteistyössä yleisötilaisuuksia järjestävien urheiluseurojen kanssa.
- **Jouhatoimija** (ent. mellakkapoliisi) – on joukkojenhallintaan erikoistunut poliisimies. Jouhatoimijat toimivat yleisötapahtumissa tai mielenosoituksissa, missä liikkuu suuria ihmismassoja ja on arvioitu aiheutuvan häiriötä joukkojen liikkehdinnän lieveilmionä. Jouhapoliisit toimivat tehtävissään ryhmissä ja joukkueissa.
- **Järjestyksenvalvoja** – tehtävänä on turvata yleisön turvallisuus yleisötilaisuudessa. Järjestyksenvalvojan tehtävä toimialueellaan on puuttua järjestyshäiriöihin ja turvallisuutta vaarantaviin riskitekijöihin. Järjestyksenvalvojan on käytettävä yleisötilaisuudessa järjestyksenvalvojan tunnisteliiviä tai tunnistelaattaa, jossa on luettava selkeästi JÄRJESTYKSENVALVOJA – ORDNINGSVAKT ja joissain tilanteissa myös SECURITY. Järjestyksenvalvojalla on oltava työtehtävissään mukana poliisin myöntämä järjestyksenvalvojakortti, joka on voimassa.
- **Agitaattori, Ultrakannattaja sekä Riskikannattaja** – On kannattaja tai henkilö, joka tietyissä tilanteissa pyrkii, joko yksin tai ryhmissä aiheuttamaan häiriötä yleisötapahtumissa. Toimintaan liittyy joskus rikollinen käyttäytyminen, väkivallan tai sillä uhkaamisen saralla. Riskikannattajat pyrkivät joskus kuljettamaan savuja, soihtuja tai paukkupommeja esimerkiksi kätkeynä vaatteiden alle ohi yleisötapahtuman turvallisuustarkastuksen ja käyttää niitä katsomossa.
- **Kannattajaryhmät** – On eri urheiluseurojen kannattajia, jotka kokoontuvat kannattamaan omaa seuraansa ottelutapahtumiin. Kannattaminen voi olla äänekästäkin. Kannattajaryhmiä kutsutaan myös nimellä faniryhmät.
- **Yleisötapahtuma** – Urheilukilpailut, messut, näytökset, konsertit sekä markkinat. Yleisötapahtuman kriteerit täyttyvät, kun se on avoin yleisölle, joko pääsylipun ostamalla tai ilmaiseksi. Tapahtumajärjestäjä voi asettaa tapahtumaan saapuvalle rajoitteita, kuten ikä tai varustus.
- **Yleinen kokous** – On esimerkiksi mielenosoitus tai muu kokoontumisvapauden käyttämiseksi järjestetty tilaisuus. Yleiseen kokoukseen voi osallistua halutessaan tai sitä voi seurata.

3 OPINNÄYTETYÖN AIHE

Toiminnallisen opinnäytetyöni aihe määräytyi tarpeesta luoda Pohjanmaan poliisilaitokselle Poliisihallituksen määräyksen velvoitteiden huomioima ohje. Pohjanmaalle 2017 rakennettu ohje spotteritoimintaan tarvitsi päivityksen uuden Poliisihallituksen määräyksen ja sen sisältämän harjoitustoiminnan mukaisesti.

3.1 Tavoite

Opinnäytetyön produktin tavoite oli luoda luotettava ohjeistus Pohjanmaan poliisilaitoksen käyttöön huomioiden alueelliset piirteet. Produktina syntyvän ohjeen tavoite oli saavuttaa peruslaatuinen tietotaso NFIP-spotteritoiminnasta Pohjanmaan poliisilaitoksen alueella, jonka lukiessaan toimintaa aloittava poliisimies saisi tarvittavan teoreettisen kyvyn ja toimintaohjeen käytäntöön suoriutua tehtävästään spotterina.

3.2 Tietoperustan esittely

Opinnäytetyön tietoperusta muodostui Euroopan neuvoston yleissopimuksesta CETS. nro 218, koontumislakista sekä Poliisihallituksen määräyksestä ”Turvallisuuden parantaminen jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa”. POL-2022-41425. Euroopan neuvoston katsojien väkivallasta ja epäsovivasta käyttäytymisestä urheilutilaisuuksissa ja erityisesti jalkapallo-otteluissa vuonna 1985 tehdyllä eurooppalaisella yleissopimuksella (CETS No.120, SopS 9/1987) perustettiin pysyvä komitea tarkastelemaan sopimuksen toimivuutta ja täytäntöönpanoa. Toimintansa yhteydessä komitea on havainnut, että hyvät käytännöt ja laaja eurooppalainen kokemus ovat johtaneet katsojien turvallisuutta ja turvatoimia koskevan uuden yhdenmisen ja kumppanuuteen perustuvan lähestymistavan kehittämiseen. Tämän seurauksena Euroopan neuvoston urheiluasioista vastaavien ministereiden konferenssi ehdotti maaliskuussa 2012, että pysyvä komitea selvittäisi vuoden 1985 sopimuksen päivittämisen tarvetta. Selvitys osoitti, että sopimusta olisi päivitettävä, minkä johdosta Euroopan neuvoston ministerikomitea kesäkuussa 2012 valtuutti pysyvän komitean, vuoden 1985 sopimusta ja sen sisältöä perustana käyttäen. Komitean tehtävä oli edellä mainitun perusteella valmistella uusi yleissopimus. (HE 45/2021, 3)

Samasta aiheesta ovat kirjoittaneet opinnäytetyönsä Tomi Rajamäki Poliisiammattikorkeakoulun YAMK-opinnäytetyö, Poliisin NFIP-toiminnan tila vuonna 2019 sekä Jani Autio Poliisiammattikorkeakoulun AMK-opinnäytetyö Turvallisuus, turvatoimet ja palvelut jalkapallo-otteluissa – Euroopan neuvoston yleissopimuksen (CETS No. 218) vaikutukset poliisitoimintaan 2022. Tutustuin erityisesti Aution työhön, sillä sen produktina syntynyt liite oli erinomainen työväline itselleni omaa työtäni kirjoittaessani. Toiminnallisessa opinnäytetyössään Autio käsittelee Euroopan neuvoston laatimaa yleissopimusta turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmisen lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa. Myös Suomi ratifioi kyseisen yleissopimuksen, jonka perusteella myös kokoontumislakia muokattiin. Poliisin tehtävänä on lain 19 §:n 1 momentin mukaan muun muassa valvoa, että järjestäjä ja puheenjohtaja täyttävät kokoontumislain mukaiset velvollisuutensa. Lain 20 §:n 1 momentin mukaan poliisi voi tarvittaessa antaa yleisötilaisuuden tai yleisen kokouksen järjestämisestä ennakolta tai tilaisuuden aikana ohjeita ja määräyksiä pykälässä mainituissa tarkoituksissa. (HE 45/2021, 4)

Poliisihallituksen määräystä sovelletaan yleissopimuksen 1 artiklan mukaan ensisijaisesti

ammattilaisjalkapalloseurojen ja maajoukkueiden Suomessa pelaamiin jalkapallo-otteluihin tai turnauksiin. Määräystä on sovellettavissa myös muihin Suomessa järjestettäviin urheilukilpailuihin tai -tilaisuuksiin, erityisesti tilanteissa, joissa turvatoimiin tai turvallisuuteen voi liittyä riskejä. (Poliisihallituksen määräys POL-2022-41425). Riskienhallinta on kaikilla organisaation tasoilla tapahtuvaa johtamista ja toimintaa, jota jokainen omassa roolissaan toteuttaa. Riskienhallinnan avulla varmistetaan, että organisaatiolla on riittävästi tietoa toimijoiden, toiminnan ja toimintaympäristön riskeistä. Riskien varalta tulee olla käytettävissä riskien, onnettomuuksien ja vahinkojen käsittelyjärjestelmät (Riskienhallinta ja turvallisuussuunnittelu Opas sosiaali- ja terveydenhuollon johdolle ja turvallisuussuunnittelijoille 2011. s 8)

Opinnäytetyöni rajautui kuitenkin Pohjanmaan alueelle, sillä kuten edellä mainitsin, on alueella Suomen uusimmat otteluareenat, joiden turvallisuustekijöihin halusin paneutua. Lisäksi Pohjanmaan poliisilaitoksen spotterit käyttävät paljon, niin sanottua ”hyväksi todettua” osaamista, jota halusin haastatteluilla tuoda esille omassa työssäni.

4 NFIP-TOIMINNAN ESITTELY

NFIP eli National Football Information Point toiminta sijoittuu Suomessa Helsingin poliisilaitoksen yhteyteen. Toiminta aloitettiin jo vuonna 2002. Poliisihallitus teki määräyksen ”Katsomoväkivallan ennalta ehkäisy” (POHADno/2010/1546), jossa määrättiin NFIP-tietopiste Helsingin poliisilaitoksen yhteyteen. Poliisihallituksen vuonna 2010 antamassaan määräyksessä määriteltiin NFIP-toimintojen tehtävät.

NFIP-tietopisteelle Poliisihallitus määrittä tehtäväksi toimia suorana yhteyspisteenä kansainvälisten ottelutapahtumien tietojen välittämiseksi ja vaihtamiseksi. Kohteena ne tilaisuudet, joissa turvatoimiin tai turvallisuuteen liittyy riskejä tai niihin liittyy kansainvälinen ulottuvuus. NFIP-tietopisteen tehtävä on myös toimia yhteydenvaihtopisteenä kansainvälisissä turnauksissa ja otteluissa.

NFIP-tietopiste tarjoaa asiantuntijuutta sekä kannattajien dynamiikan ja siihen liittyvien turvallisuutta koskevien riskien osalta. Lisäksi tehtäväksi on määritetty tarkkailutoiminnan suorittaminen kansallisissa ja kansainvälisissä jalkapallo- ja muiden urheilutilaisuuksissa.

NFIP-tietopisteen toimijat osallistuvat erilaisiin ottelutapahtumien turvallisuutta koskeviin seminaareihin. Tiivis yhteistyö eri tapahtumajärjestäjien ja urheiluseurojen kanssa on NFIP-tietopisteen ydintoimintaa.

Harjoitustoiminnasta, joka määräytyy yleissopimuksen 7 artiklasta NFIP-tietopiste tekee vuosittaisen yhteenvedon Poliisihallitukselle.

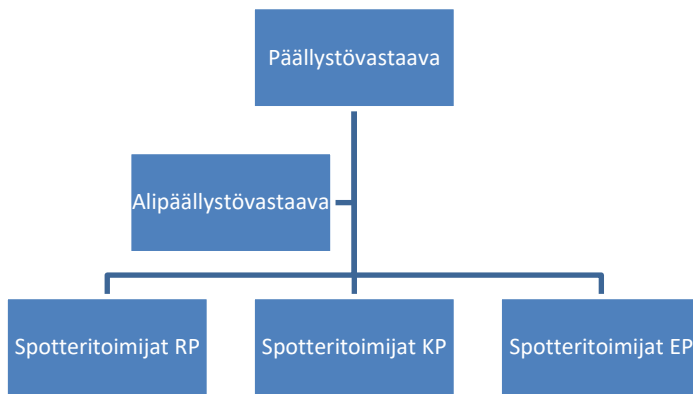
Poliisihallitus on määrännyt myös NFIP-tietopisteen tehtäväksi tehdä kehittämissuhteita yllä mainituiden tilaisuuksien turvatoimien ja turvallisuuden parantamiseksi.

NFIP-tietopiste esittää Poliisihallitukselle tuloskeskustelujen yhteydessä rahoitustarpeensa toimintansa näkökulmasta.

NFIP-tietopisteen sijaitessa Helsingissä asetettiin muille poliisilaitoksille myös omat tietopisteensä toimintaan. Jokaisella poliisilaitoksella Suomessa on NFIP-toiminnasta vastaava päällystään kuuluva poliisimies, joka arvioi toiminnan tilaa ja siihen asetettavia resursseja. Poliisilaitokset asettavat NFIP-toimintaan spottereita.

4.1 NFIP-spotteritoiminta Pohjanmaalla

(Organisaatiokaavio, Pohjanmaan poliisilaitos. Tekijä: Pasi Vahtera)

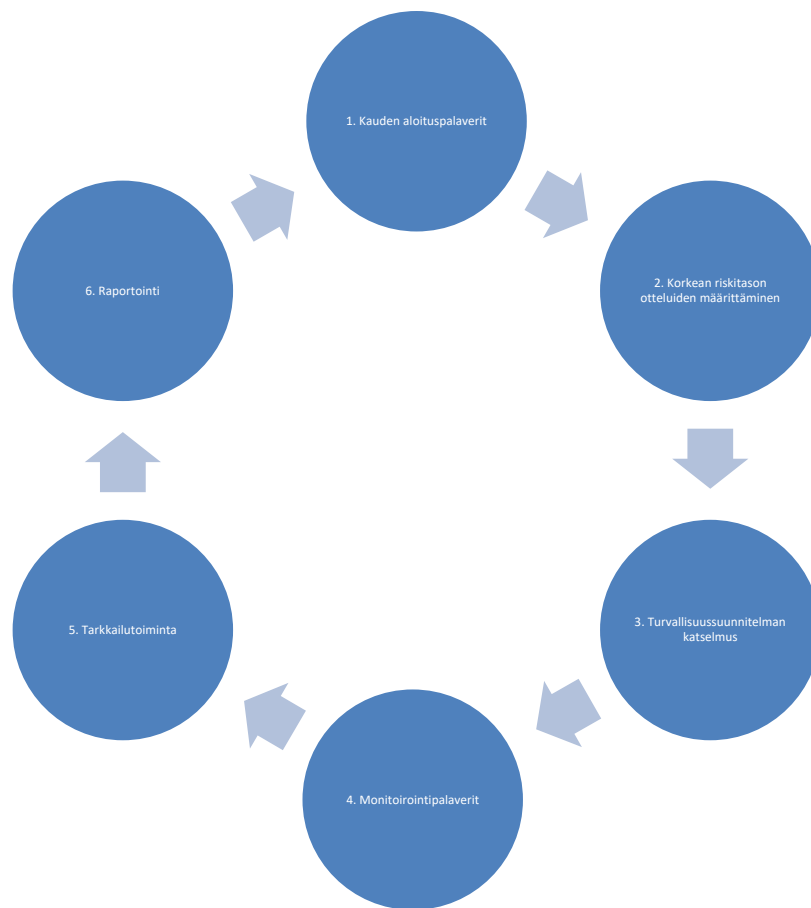
Pohjanmaan poliisilaitokselle on Poliisihallituksen määräyksen mukaisesti asetettu päälystöön kuuluva poliisimies. NFIP-toiminnoista Pohjanmaan poliisilaitoksella vastaa päälystötasoinen esimies.

NFIP-spotteritoiminta on jalkautettu Vaasan, Kokkolan ja Seinäjoen poliisiasemille ja alueiden omat spotterit suorittavat alueellisesti tiedustelua, analysointia ja yhteydenpitoa paikallisiin urheiluseuroihin ja tapahtumajärjestäjiin. Pohjanmaalla usein spotterit tekevät myös vierailukäyntejä oman laitoksen alueella ja tarvittaessa myös muiden laitosten alueille.

Pohjanmaan poliisilaitoksen NFIP-toimijat sopivat yleissopimuksen velvoittaman harjoitustoiminnan toteuttamisesta vuosittain. Toimijat tarkastavat ja valvovat myös harjoitusten toteuttamista ja raportoivat niistä päälystölle, joka laatii toiminnasta raportin NFIP-tietopisteelle.

4.2 Monitoimijainen yhteistyö Pohjanmaalla

Toiminta urheiluseurojen kanssa on tiivistä ja se alkaa hyvissä ajoin ennen kauden alkua.

(Spotteritoiminnan vuosikellokaavio, Pohjanmaan poliisilaitos. Tekijä: Pasi Vahtera)

1. Kauden aloituspalaverit pyritään järjestävän seuran ja poliisin välillä käymään hyvissä ajoin, sillä tulevan kauden tilannekuva on hyvä muodostaa tarvittavan aikaisin. Näin viesti esimerkiksi muuttuneista anniskelualueista tai muista käytännön asioista tulee poliisin lupavalvonnan tietoon ja poliisi pystyy käyttämään tietoa hyväksi tehdessään lupapäätöstä yleisötilaisuudesta. Myös muut käytännön asiat tulevat kaikkien osapuolien tietoon ja toimintaa on sen jälkeen helppo kehittää tai korjata. Spotterit usein ovat avainasemassa näissä palavereissa, sillä heillä on laajin tietotaso kyseisen seuran toimintatavoista ja tavoitteista yleisötilaisuuden suhteen.
2. Tulevan kauden otteluohjelman selvittyä NFIP-spotteritoimijat analysoivat mahdolliset riskiottelut kaudella. Riskitasoon vaikuttavat esimerkiksi vieraskannattajien liikkuvuushistoria, paikallisotteluiden tuomat jännitteet sekä viikon päivä, jolloin ottelu pelataan.
3. Turvallisuussuunnitelman katselmus tehdään tarvittaessa järjestävän turvallisuusorganisaation, poliisin lupavalvonnan, pelastuslaitoksen, Avin sekä spotteritoimijoiden kesken. Näin mahdolliset puutteet tai muutokset tulevat monitoimijaisesti selville ja niihin pystytään puuttumaan sillä laajuudella, kuin on tarvetta. Usein sovitaan myös Poliisihallituksen määräyksen velvoittamasta harjoitustoiminnasta samalla.

4. Monitorointia käytetään tarvittaessa tukemaan riskiotteluiden läpivientiä. Monitorointi on Palloliiton entisen turvallisuuspäällikön Juha Karjalaisen luoma menetelmä, jossa ennen tulevaa riskiottelua kutsutaan paikalle poliisin, järjestävän seuran, vierasjoukkueen, stadionin henkilökunnan, Veikkausliigan, koti- ja vieraskannattajien edustajat. Monitorointipalaverissa käydään läpi ottelun riskitekijöitä monelta eri kannalta sekä otteluareenan tuomat mahdollisuudet tai haasteet, jotka vaikuttavat turvallisuuden säilyttämiseen ottelutapahtumassa. Jokainen edellä mainittu toimija pääsee käsitykseen ottelun kulusta ja siihen muodostetuista turvatoimista ja käytännön asioista. Lisäksi palaverissa kehitetään tulevan riskiottelun turvallisuusjärjestelyjä.

5. Tarkkailutoimintaa tehdään poliisin toimesta useissa eri tapahtumissa. Tarkkailutoiminta pitää sisällään poliisin taktisia menetelmiä, joten se on salassa pidettävää (*JulkL 24.1 §:n 5 k*)

6. Spotteritoimijat raportoivat havainnoistaan ja turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä erillisen käytännön ja ohjeen mukaisesti NFIP-tietopisteelle Helsingin poliisilaitokselle, joka koostaa tiedosta analyysia sekä muuta tilastotietoa.

5 PROSESSIKUVAUS

Ensisijainen tavoite tutkimuksella on uuden tiedon tuottaminen, joka mahdollisesti johtaa edelleen esimerkiksi kehittämiseen ja innovaatioihin. (Salonen 2013. 10)

Ammattikorkeakoulussa opiskelija osoittaa oppineisuutensa ja ammatillisen kehityksensä opinnäytetyöllä. Opinnäytetyössään opiskelija kehittää tai tutkii ammatillisesti valitsemaansa aihetta. Opinnäytetyö ammattikorkeakoulussa monella eri metodilla, kuitenkin hyviä eettisiä menetelmiä käyttäen.

Ammattikorkeakouluopiskelijan on saavutettava opinnoissaan ja ymmärrettävä roolinsa, jossa korostuvat itsenäinen työskentely, vastuullisuus sekä tutkimisen ja kehittämisen taidot. (Salonen ym. 2017. 14)

Toiminnallisen opinnäytetyön lopputuotteena syntyy usein jokin produkti, joka voi olla esimerkiksi opas, suunnitelma, tapahtuma tai jokin muu vastaavanlainen tuotos. Toiminnallisen opinnäytetyön produktin syntymisestä tehdään raportti, joka käsittelee produktin syntyä ja sen eri tekovaiheita analyttisesti ja hyviä sekä laadukkaita tutkimusmenetelmiä käyttäen.

Erottelu toiminnalliseen ja tieteelliseen opinnäytetyöhön voi olla käytännössä hankala tehdä, niihin sisältyy usein päällekkäisiä tunnuspiirteitä. Siksi erityisesti koulutuksessa ja opetusohjelmassa on tärkeää määritellä se kieli, jolla opinnäytetöistä puhutaan ja miten niitä linjataan. (Salonen 2013. 13) Toiminnallinen opinnäytetyöprojekti on työtavoiltaan hyvin vastaavanlainen esimerkiksi kvalitatiivista tutkimusmenetelmää käyttävä tutkimuksellinen opinnäytetyö, sillä toiminnallisen opinnäytetyön produkti tuotetaan samoin metodein ja mahdollisten asiantuntijalausuntojen perusteella.

Eräitä eroja kehittämistoiminnan ja tutkimustyön välillä, joita kirjallisuudessa ei läheskään aina tuoda esille, liittyy projektitoiminnan ja teorian käsitteisiin tai projektityön tietoperustaan. Projektityö yksinkertaisuudessaan on melko puhtaasti työtä, joka toteutetaan, suunnitellaan ja arvioidaan vailla selkeää, kirjoitettua ja lähteisiin perustuvaa käsitejärjestelmää. Tämä erottaa projektityön tutkimuksellisesta kehittämistoiminnasta, joka perustuu käsitteisiin, käsitteiden määrittelyyn ja niiden käytön ymmärtämiseen osana kehittämistyötä. (Salonen 2013. 12)

Kehittämistutkimus ei sinänsä ole erillinen tutkimusmenetelmä, vaan se on myös monimenetelmäinen tutkimusstrategia, haastatteluineen sekä tiedonhankintamenetelmineen. (Kujanpää 2020)

6 HAASTATTELUT

Kehittämistyöni oli ohje NFIP-spotteritoimintaan Pohjanmaan poliisilaitokselle. Aihe oli rajattu Pohjanmaan poliisitoiminnan näkökulmaa katsoen, sillä spotteritoiminnassakin on alueellisia eroja. Toiminta on merkittävä osa katsomoturvallisuuden kokonaisuudessa.

Halusin tuoda esille uusien ja nykyaikaisten stadioneiden tarjoamat mahdollisuudet turvallisuuden edistämiseksi. Kansainvälisten otteluiden synnyttämien lieveilmiöiden lisääntyminen alueellisesti haastaa katsomoturvallisuuden, mutta nykyaikaiset areenat tarjoavat Pohjanmaan alueelle uusia mahdollisuuksia pelata eurojalkapallo-otteluita sekä muita kansainvälisesti merkittäviä otteluita.

Näillä kysymyksillä hain ajankohtaista tietoa kokeneilta poliisin spotteritoiminnan ydinosaajilta sekä alueellisilta toimijoilta, sillä toimintaa tulee kehittää jatkuvasti, myös sidosryhmiltä saadun palautteen ohjaamana.

6.1 Teemahaastattelu

Haastattelut toteutettiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla. Haastattelut edustivat kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Tyypillistä menetelmälle on se, että se kohdennetaan ennalta määriteltyihin teemoihin, joista haastattelussa keskustellaan, tästä johtuu nimitys teemahaastattelu. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu menetelmä siksi, että haastattelun aihepiirit, teema-alueet, ovat tiedossa. Menetelmästä puuttuu strukturoidulle haastattelulle ominainen kysymysten tarkka järjestys ja muoto. Teemahaastattelussa periaatteena on, että kaikki kysymykset ovat tyypistä riippumatta avonaisia. (Hirsjärvi & Hurme 1995, 35–44.)

Haastateltaville lähetettiin ennakkoon saatekirje (liite 2), jossa kerrottiin haastattelun tarkoitus ja haastattelun kysymykset. Kysymykset aseteltiin luonteiltaan avoimiksi ja vastaajat saivat omasta näkökulmastaan kertoa aiheeseen liittyen.

Haastattelemalla saadun aineiston tai havainnointiin perustuvan aineiston avulla syvennetään ymmärrystä. (Pitkäranta 2014. 15)

6.2 Haastattelukysymykset

- Mitä mahdollisuuksia tai haasteita uudet peliareenat tuovat katsomoturvallisuuden näkökulmasta?
- Asettaako kansainvälisten otteluiden lisääntyminen Pohjanmaan alueella lisähaasteita järjestävälle taholle sekä poliisille?

- Onko tapahtumajärjestäjän ja poliisin yhteistoiminta tarvittavalla tasolla Pohjanmaan alueella, vai miten sitä tulisi kehittää?

6.3 Haastatteluiden toteutus

Haastatteluja varten haettiin tutkimuslupa Pohjanmaan poliisilaitokselta. Kun tutkimuslupa oli hyväksytty, niin haastateltaville lähetettiin saatekirje teemahaastatteluiden toteuttamista varten. Haastateltaviksi valikoitui kolme spotteritoiminnassa mukana olevia poliisimiehiä Pohjanmaan poliisilaitokselta sekä Vaasan palloseuran (VPS), Seinäjoen jalkapallokerhon (SJK) ja Vaasan Sportin (Sport) turvallisuusvastaavat. Osa haastateltavista halusi aikataulullisista syistä vastata teemakysymyksiin sähköpostitse ja osa haastateltiin kasvotusten. Kasvotusten haastattelut toteutettiin rauhallisessa tilassa ja vastaukset kirjoitettiin ylös muistioon. Poisluettuna sähköpostitse vastanneet, olivat haastattelut lämminhenkisiä ja keskustelu oli avointa. Haastateltavat poliisimiehet eivät halunneet esiintyä nimillään tutkimuksessa, joten heitä kuvataan haastatteluissa nimimerkein. Samaan päädyttiin, myös Vaasan palloseuran, Seinäjoen jalkapallokerhon sekä Vaasan Sportin turvallisuusvastaavien suhteen, sillä osa heistä halusi myös pidättäytyä oman nimen julkaisemisesta haastatteluiden yhteenvedossa.

6.4 Ydintoimijoiden haastattelut

Vaasaan ja Seinäjoelle vuonna 2016 valmistuneet Lemonsoft Stadion ja OmaSp Stadion sekä vuonna 2020 valmistunut Vaasan Sähkö areenan peruskorjaus ja laajennus tuovat mahdollisuuksia pelata kansainvälisen tason otteluita. Kyseisillä areenoilla yleisökapasiteetti Pohjanmaan aikaisempaan mittakaavaan verrattuna huomattavasti suurempi. Uudet areenat tuovat monenlaisia mahdollisuuksia toteuttaa tapahtumia.

”On kyllä nykyään vaikeampi löytää varsinaisia haasteita, sillä eteenpäin on menty, jos vaikka vertaa vanhaan, kun pari vuotta sitten stadionit oli pelkkiä lautakasoja. Turvallisuus on parantunut, sillä nykyään pystytään rajaamaan kannattajia paremmin omiin lohkoihinsa, kuitenkin niin, ettei palvelut kärsi. Jos jotain tapahtuu, niin yleisöä on helpompi kontrolloida.

Vanha jäähalli oli Vaasassa kyllä jotenkin toimiva, sillä siellä pystyttiin rajaamaan kannattajia, mutta uusi halli on mun mielestä kehittynyt tässäkin suhteessa.

Pohjanmaalla ei esiinny huliganismia, ainakaan vielä.” (Spotteri 1, 2023)

”Uudet areenat tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia parantaa katsomoturvallisuutta.” (Spotteri 2, 2023)

”Se on hyvä, että uusissa pelipaikoissa on mietitty turvallisuutta, esimerkiksi yleisön karsinointi on helpompaa. Turvatekniikka on myös ottanut suuren askeleen eteenpäin.” (Spotteri 3, 2023)

”On paremmat lähtökohdat toteuttaa monenlaista toimintaa stadioneilla. Katsojille pystytään tarjoamaan nykyaikaiset puitteet ja palvelut.” (VPS 1, 2023)

”Positiivinen asia on se, että peliareenat alkaa nyt olemaan kunnossa. Koronan takia ainakaan jäähallia ei olla vielä kukaan päästy kunnolla koeponnistamaan. Mahdollisuuksissahan on vaan nykyään taivas rajana. Monenlaisia tapahtumia pystytään nykyään järjestämään.” (Sport 1, 2023)

”Uusissa areenoissa on monia hyviä asioita. Ulkoaita rajaa alueen sekä katsomot ja kenttäalue on selkeästi eroteltu. Kehittynyt kameravalvonta on hyvä asia. Kannattajille on omat alueet, joka helpottaa rajaamista ja silloin ennaltaehkäisee kannattajien yhteenottoa. Hyvät oheispalvelut katsojille tasapuolisesti.” (SJK 1, 2023)

Haastatteluissa oli huomattavissa poliisitoiminnan edustajien kiinnostavan huomiota uusien peliareenoiden suhteen katsomorajauksiin ja kannattajien sijoitteluun, kun taas turvallisuusvastaavat toivat esille enemmän stadioneiden kohonnutta palvelutasoa.

”Uusien areenojen suunnitteluvaiheessa olisi tärkeitä ottaa turvallisuusviranomaiset mukaan, silloin pystytään yhdessä miettimään rakenteita ja mahdollisia uhkia katsomoturvallisuuden näkökulmasta. Uusilla areenoilla pitää panostaa valvontakameravalvontaan.”

Haasteita tulee, mikäli turvallisuusviranomaisia ei kuunnella suunnitteluvaiheessa. Mikäli areenan rakenteet aiheuttavat ahtautta ja paljon jonoja, turvallisuusuhat nousevat. Lisäksi mikäli kameravalvontaan ei panosteta, ja areenaan jää alueita täysin ilman kameravalvontaa, turvallisuusuhat nousevat.” (Spotteri 2, 2023)

”Haasteita on nykyään siinä, kun fanit juttelevat suojaetuissa kanavissa, kuten whatsapp yms. Ennen pystyttiin seuraamaan paremmin avoimista lähteistä, jos jotain oli tapahtumassa.” (Spotteri 3, 2023)

”Haasteita on siinä, kun katsomokapasiteetti on iso ja se vaatii paljon henkilöstöä.” (VPS 1, 2023)

”Turvapuoli ei areenoiden suunnitteluvaiheessa pysty antamaan kehitysideoita, esimerkiksi kameroiden asetteluun, poistumisteiden, vierasfanien sisääntulon, vessojen yms. suhteen, joka olisi kyllä tosi tärkeää.” (Sport 1, 2023)

”Seinäjoella stadionilla on paljon katsomoaukkoja, jokaiseen ei ole mahdollisuutta laittaa valvontaa. Suurelle yleisölle ei tarpeeksi parkkitilaa, joka aiheuttaa päänvaivaa järjestäjälle ja myös liikenteenohjaukselle.” (SJK 1, 2023)

Haasteina nousivat esille katsojakapasiteetin nousu ja siitä johtuva henkilöstömäärän kasvu tapahtumissa. Poliisin näkökulmasta korostui kameravalvonnan sijoittelu sekä nykyteknologian mahdollistamat suljetut kommunikointikanavat, joissa riskikannattajat voivat etukäteen sopia asioita ja poliisin on vaikea saada niitä selville valvontaa ja resursseja kohdistessaan. Myös areenoiden suunnitteluvaihe nousi esille. Turvallisuusorganisaatiot ja viranomaiset haluavat olla mukana, jotta määrätyt turvallisuusasiat tulisivat huomioituiksi, jo suunnitteluvaiheessa.

Kansainväliset ottelut lisääntyvät Pohjanmaan alueella uusien stadioneiden kansainvälisten kriteerien täyttymisen takia. Ennen tätä tutkimusta Pohjanmaalla on pelattu jo useita kansainvälisesti merkittäviä otteluita ja turnauksia, kuten esimerkiksi Vaasassa ja Seinäjoella järjestetty naisten UEFA U-19 lopputurnaus, joka oli resurssien näkökulmasta ponnistus, niin turvallisuusorganisaatioille kuin poliisillekin.

”Kansainvälisiä otteluita tulee varmasti nykyään olemaan enemmän, kuin ennen. Ennen niitä oli ehkä yksi kahteenkymmeneen vuoteen. Seinäjoella niitä on varmasti odotettavissa enemmän, kuin Vaasassa, sillä SJK:lla on mun mielestä parempi mahdollisuus päästä kansainvälisiin peleihin.” (Spotteri 1, 2023)

”Varsinkin jalkapallossa, UEFA:n turvallisuusmääräykset kansainvälisissä peleissä ovat erittäin tiukat. Mikäli turvallisuusmääräyksiä ei noudateta, tai mikäli peleissä tapahtuu sellaisia asioita turvallisuusnäkökulmasta, mikä ei saisi tapahtua, sanktiot ovat kovat järjestävälle taholle. Kansainväliset pelit tuovat myös mukana kansainvälinen katsomokulttuuri, ja pahimmassa tapauksessa kansainvälinen huliganismi, joka tuo haasteita, paitsi katsomoturvallisuusnäkökulmasta, myös kaupungin yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen. Mikäli kaupunkiin tulee iso määrä riskikannattajia, turvallisuussuunnitteluun pitää panostaa. Poliisin pitää varautua valvomaan riskikannattajia ympäri vuorokauden, siitä hetkestä, kun kannattajat tulevat kaupunkiin, ja siihen saakka, kunnes kannattajat ovat poistuneet

kaupungista. Tämä voi olla erittäin haastavaa kesällä, kun resurssit ovat minimissä kesälomien takia.” (Spotteri 2, 2023)

”Poliisi tekee yhteistyötä ja vaihtaa tietoja Helsingin NFIP kavereiden kanssa ja ne siellä myös selvittää, millaista väkeä on tulossa otteluun. On se suurempi haaste järjestävälle taholle, kuin poliisille, mutta molempien resursseja se koettelee.” (Spotteri 3, 2023)

”Haasteita tulee, kun vastaan asettuu, vaikka esimerkiksi joku puolalainen joukkue, jolla on aktiivisesti liikkuvat fanit. Sellainen ottelu on aivan valtava ponnistus kaikilta toimijoilta ja resurssit on kaikilta tiukilla.

Silloin 2017 pelattu VPS – Bröndby matsi oli mun mielestä mahtava koitos ja rutistus kaikilta toimijoilta. Voisin sanoa myös 2016, kun presidetti Niinistö kävi stadionilla ja sen ympärillä tapahtuneet järjestelyt. Eihän sekään veto mielestäni kovin hyvin mennyt Vepsun ja turvallisuusorganisaation puolesta, mutta tuskin sitä kukaan huomasi.” (VPS 1, 2023)

”Tietysti aiheuttaa ainakin fanien takia. Vieraskulttuuri voi olla täysin erilaista, siellä mistä ne tulee. Se mikä täällä on kiellettyä voi olla sallittua niiden kotimaassa. Esimerkiksi leikkittapelut katsomossa on yksi asia. Ei täällä olla sellaisiin totuttu.

Paikallisen toimintamallin hyväksyttäminen vieraskansien kanssa on haaste.” (Sport 1, 2023)

”Yhteistyö poliisin spottereiden, SLO-kannattajien ja vierasseurojen kanssa on ollut toimivaa. Haasteita tulee kuitenkin, jos jossain tulee tietokatkos eikä kukaan tiedä mitä tapahtuu.” (SJK 1, 2023)

Haastatteluissa nousi esille kansainvälisten pelien ympärillä tapahtuva toiminta, joka vie resursseja kaikilta toimijoilta. Kesäaikaan järjestettävät kansainväliset ottelut ja turnaukset ovat haaste, sillä poliisin kesälomakausi on päällä. Vieraskannattajakulttuurin monimuotoisuus on myös haastetekijä, sillä esille tuli käytösnormit, joita Suomessa noudatetaan, voivat poiketa paljonkin muiden maiden kannattajien käytöstavoista. Suomalaisten säännöksiä ohjeistaminen ja jalkauttaminen vieraskannattajille nousi haastekysymykseksi.

Pohjanmaan poliisilaitoksen spotteritoimijat ovat jo vuosia tehneet yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen toimihenkilöiden kanssa. Kyse kuitenkin on turvallisuusasioista, joten yhteyttä on enimmäkseen pidetty poliisin ja turvallisuusvastaavien välillä. Toiminnan kasvaessa ja kehittyessä

sitä on jatkuvasti kehitettävä ja tiedonvaihdon tulee olla reaaliaikaista ja mutkatonta. Kuitenkaan mikään toiminta ei ole täydellistä ja sitä täytyy jatkuvasti kehittää sekä analysoida.

”On sitä ollut nyt haasteita ainakin Vepsun kanssa, enemmän kun aikaisemmin, kun siellä on ollut niitä muutoksia organisaatiossa. Sportin ja SJK:n kanssa yhteistyö kyllä sujuu.

Yhteistoiminta toimii, sillä spottereilla ja turvapäälliköillä yhteiskemiat toimii, jos tulee muutoksia, niin se aina ottaa hetkensä käynnistyä. Kuitenkin itse seurojen suuntaan yhteistyötä on aika vähän.

Harjoitukset varmasti on hyvä väylä kehittää yhteistyötä. kun harjoitus käydään yhdessä läpi, niin molemmat osapuolet hyötyy, niin poliisi kuin turvaorganisaatio.

Harjoitusten kautta aukeaa mahdollisuus välittää tietoa.” (Spotteri 1, 2023)

”Tiettyjen tapahtumajärjestäjien kanssa yhteistoiminta sujuu mainiosti, yhteistoimintaa kehitetään jatkuvasti ja tietojen vaihto on säännöllistä. Sitten löytyy valitettavasti tapahtumajärjestäjiä, kenen kanssa yhteistoiminta ei suju ollenkaan.” (Spotteri 2, 2023)

”Yhteistyö seurojen ja poliisin välillä on ihan hyvää. Tietenkin turvaorganisaatioiden muutokset aiheuttaa vaikeuksia ja ne vaatii aina sisäänajoa. Seurojen budjetit on tiukat ja yleensä ei panosteta turvallisuuteen ensisijassa, koska myynti on se mikä ratkaisee.” (Spotteri 3, 2023)

”Mun mielestä toiminta on hyvällä tasolla. Varmaankin johtaa juurensa siitä, kun yhteyttä pidetään spottereiden kanssa avoimesti, eikä siinä ole mitään välikäsiä välissä.” (VPS 1, 2023)

”Pelkkää positiivista on ollut poliisin kanssa yhteistyö. Jos olisin ihan uusi kaveri näissä hommissa, niin voisi olla enemmän kitkaa. Toiminta on kehittynyt avoimempaan suuntaan koko ajan. Avoimesti pystyy keskustelemaan spottereiden kanssa ja tieto välittyy aktiivisesti.” (Sport 1, 2023)

”Spotterit on tuttuja eivätkä pelkää poliiseja, joten se helpottaa yhteistyötä. Tiedonvaihto on sujuvaa.” (SJK 1, 2023)

Haastatteluiden perusteella poliisitoimijat ovat kriittisempiä yhteistoiminnan suhteen, kuin turvallisuusvastaavat. Varsinkin urheiluseurojen turvallisuusorganisaatioissa tapahtuneet henkilöstömuutokset aiheuttivat haastateltavien mukaan vaikeuksia yhteistyöhön ja sen ylläpitämiseen. Kuten haastateltavat mainitsivatkin, niin henkilökemiat vaikuttavat myös toiminnan ylläpitämiseen. Spotteritoimijat ovat kuitenkin usein samoja tuttuja henkilöitä, eikä spotteritoiminnassa ole paljoakaan henkilövaihdoksia Pohjanmaalla, joten yhteisen sävelen ja keskusteluyhteyden luominen ajan kanssa on mahdollista, vaikka turvallisuusorganisaatioissa tulisivatkin henkilöstömuutoksia. Poliisihallituksen määräyksen mukainen harjoitustoiminta on käynnistynyt vuoden 2023 alussa ja sen oletetaan haastatteluiden perusteella lähentävän poliisin ja seurojen yhteistyötä.

7 PROSESSIN AIKATAULU

AIKA	MENETELMÄT	TOIMIJAT	TUOTOS
7/2022	Palaveri tilaajan kanssa	Vahtera / Välimäki	Opinnäytetyön aihe / alustava suunnitelma
8/2022	Oppimiskokemus	Pohjanmaan spotteritoimijat	Oppimiskokemus SJK-Lilleström (NOR) ottelusta
9/2022	Oppimiskokemus	Helsingin poliisilaitoksen NFIP-toimijat	Oppimiskokemus Stadin Derby HJK-HIFK ottelussa
8-11/2022	Materiaalien kerääminen ja niihin tutustumista		
1/2023	Opinnäytetyön suunnitelman laadinta		
1/2023	I-opinnäytetyöseminaari	ON-työn ohjaaja	
2/2023	Produktin suunnittelua	Vahtera / Välimäki / ON-työn ohjaaja	Ensimmäinen versio produktista
3/2023	Produktin ensimmäinen tuotos kommentoitavaksi spotteritoimijoille	Vahtera / Välimäki / spotteritoimijat	

3/2023	Produktin toinen versio kehityskohteiden perusteella	Vahtera / Välimäki / spotteritoimijat	Toinen versio produktista
03/2023	Tutkimusluvan hakeminen	Pohjanmaan poliisilaitos	Tutkimuslupa
03/2023	Tutkimuslupa hyväksytty	Pohjanmaan poliisilaitos	Tutkimuslupa
03/2023	Haastattelun saatekirjeen lähettäminen	Spotteritoimijat, Urheiluseurojen turvallisuuvastaavat	Raportti
3/2023	ON-työn kirjoittaminen	Vahtera	
3/2023	Valmis produkti hyväksytty	Vahtera / Välimäki	Produkti
03-04/2023	Haastattelut ja niiden purku	PPL:n spotteritoimijat sekä seuratoimijat	Raportti
4/2023	II- opinnäytetyöseminaari	ON-työn ohjaaja / opponointi	
4/2023	ON-työn kirjoittaminen	Vahtera	Raportti
4/2023	III- opintäytetyöseminaari	ON-työn ohjaaja / opponointi	
05/2023	Raportti ja produkti	ON-työn ohjaaja	Valmis raportti

(Aikataulutustaulukko. Tekijä: Pasi Vahtera)

8 TYÖELÄMÄLÄHTÖISET OPPIMISKOKEMUKSET

Suorittaessani harjoittelua Pohjanmaan poliisilaitoksella Vaasan pääpoliisiasemalla, minulle tarjoutui mahdollisuus olla mukana spotteritoiminnassa. Olin mukana kevyemmässä organisaatiossa Seinäjoella sekä myös raskaammassa tilanneorganisaatiossa Helsingissä. Molemmat oppimiskokemukset antoivat erinomaista pohjaa ja tietoa NFIP-spottereiden työnkuvasta urheilutapahtumissa. Molemmat oppimiskokemukset liittyivät jalkapallo-otteluihin.

8.1 SJK – Lilleström (NOR) Seinäjoki

Seinäjoen jalkapallokerho pelasi Uefa-cup:in karsintaottelunsa Seinäjoen OmaSp stadionilla. Vastan SJK:lle asettui norjalainen Lilleström, jolla on usean sadan ihmisen kannattajaryhmä, joka vielä kaiken lisäksi on aktiivinen liikkumaan kannattamansa seuran mukana kansainvälisestikin.

Ennalta tiedusteltujen tietojen mukaan Norjasta oli saapumassa noin 250–300 henkilön suuruinen kannattajaryhmä. Tämän kokoisen kannattajaryhmän saapumiseen Pohjanmaan poliisi varautui tilanneorganisaatiolla, johon kuului myös useampi spotteritoimija.

Spottereiden tehtävänä oli valvoa ja tarkkailla vieraskannattajien käyttäytymistä Seinäjoella, aluksi ravintoloissa, jonne kannattajat kerääntyivät ja myöhemmin peliarenalla.

Kannattajat saapuivat ryhminä, niin junalla kuin omatoimisilla kyydityksillä, Seinäjoelle ja asettuivat erääseen heidän ennalta sopimaansa terassiravintolaan nauttimaan virvokkeita. Oli myös havaittavissa, että kuuman hellesään johdosta virvokkeita nautittiin runsaasti.

Vaikka terassilla olikin usean sadan hengen kannattajajoukko, niin tunnelma oli rauhallinen, vaikka kannatuslaulut välillä raikasivatkin.

Ottelun alun lähestyessä kannattajat siirrettiin paikallisen palveluntarjoajan linja-autoilla OmaSp stadionille muutaman kilometrin päähän. Spotterit tarkkailivat kannattajien siirtymistä stadionin suuntaan. Tarkoituksena spottereilla oli viestiä kenttäpartioille, mikäli vieraskannattajien tunnelma kohoaa liian korkealle ja yleinen turvallisuus ja järjestys olisi mahdollista vaarantua. Siirtyminen sujui kuitenkin rauhallisesti.

Stadionille saapuminen sujui vieraskannattajilta moitteetta, vaikka osalla kesäkuumuus ja alkoholijuomien yhteisvaikutus näkyi jo päältä ja oli havaittavissa yleisestä olemuksesta.

Seinäjoen jalkapallokerhon turvallisuusorganisaatio oli rajannut otteluareenalle omatoimisesti saapuvat kotikannattajat sekä paikalle saapuneet vieraskannattajat kevyin aitarakentein erilleen, jotta välttyttäisiin turhilta väittelyiltä tai jopa mahdollisilta yhteenotoilta. Stadionin ulkoalueelle oli rakennettu vieraskannattajille anniskelupiste. Järjestyksenvälvojat valvoivat näkyvästi kannattajien

toimintaa. Spottereiden tehtävänä tässä vaiheessa oli tarkkailla, onko vieraskannattajien joukossa joku mahdollisesti häiriötä aiheuttava kannattaja, jonka toimintaan tulisi puuttua, joko huomauttamisella käytöksestä tai jopa sisäänpääsy katsomoon estämällä. Kyseisiä häiriökäyttäytyjiä tai siihen mahdollisesti kykeneviä ei havaittu.

Mitä lähemmäksi ottelun alku kävi, niin vieraskannattajat lähtivät siirtymään stadionin ulkoalueelta aidoin rajattua väylää pitkin kohti katsomorakenteita. Väylän päähän ennen katsomoon siirtymistä oli rakennettu turvallisuustarkastuspiste, jossa järjestyksenvälvojat tarkastivat tapahtumaan saapuvien vieraskannattajien kantamukset ja tekivät myös turvallisuustarkastuksen kokeilemalla vaatteiden päältä, onko vaatteiden alla mitään kätkeynyä. Turvallisuustarkastuksessa löytyikin osalta vieraskannattajia soihtuja ja savupommeja. Järjestyksenvälvojat luovuttivat löydetty soihdut ja savut poliisille tuhottavaksi asianmukaisin keinoin.

Ottelu käynnistyi ja kannatuslaulut raikuivat stadionilla molemmissa kannattajapäädissä. Spottereiden tarkkailemat Lilleströmin kannattajat olivat järjestyksenvälvojen turvallisuustarkastuksesta huolimatta saaneet kuljetettua katsomolohkoonsa soihtuja, joita he sytyttivät palamaan ja heiluttivat, samalla laulaen. Spotterit saivat maalattua soihtuja käyttäviä vieraskannattajia, mutta tilanneorganisaatiossa tehtiin päätös, ettei heitä oteta kiinni, sillä heidän toimintansa keskittyi vain omaan katsomolohkoon, eikä täten aiheuttanut vakavaa vaaraa muille katsojille.

Ottelu kääntyi Lilleströmin voitoksi ja ottelun lopputulos vaikutti myös vieraskannattajien käyttäytymiseen positiivisesti.

Ottelun loputtua järjestyksenvälvojat ohjasivat vieraskannattajia ulos stadionilta ja osa siirtyikin suoraan linja-autoihin ja jatkoivat matkaansa suoraan keskustan hotelleihin. Pieniä vieraskannattaryhmiä kuitenkin lähti jalan kulkemaan stadionilta kohti keskustaa. Spotterit seurasivat heidän liikehdintäänsä, ettei vieraassa paikassa olevat norjalaiset aiheuttaisi vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Kyseiset jalan kulkevat kannattajat pääsivät kuitenkin perille keskustaan ja osa heistä asettui keskustan ravintoloihin jatkamaan illanviettoa ja osa meni suoraan hotelliin. Tilanne oli rauhallinen eikä tarvetta spottereille enää ollut, tilanneorganisaatiota johtanut poliisimies määräsi tilanneorganisaation puretuksi ja vapautti spotterit.

8.2 HJK – HIFK (Stadin Derby) Helsinki

Stadin derbyt eli HJK:n ja HIFK:n väliset Veikkausliigaottelut ovat molempien seurojen ollessa pääsarjassa olleet katsomokulttuuriltaan näyttäviä speaktaakkeleita. Poliisi on vuosien saatossa varautunut tähän Helsingissä nykyiseltä nimeltään Bolt Arenalla pelattavaan paikallisotteluun suurella tilanneorganisaatiolla. Yhteenotoilta ja häiriökäyttäytymiseltä ei ole Stadin derbyissä vältytty. Niin HJK:lla kuin HIFK:lla on aktiivinen ja suurilukuinen kannattajakunta, joka kannattaa

räiskyvälläkin tavalla omaa seuraansa. Vastakkainasettelua kannattajaryhmien kesken on ollut paljon ja Englannista Ruotsin kautta Suomeenkin rantautunut väkivaltaankin kykenevä kannattajakulttuuri nostaa päätänsä kyseisten seurojen kannattajien keskuudessa. Mediassa, kuten myös sosiaalisessa mediassa, on useita julkaisuja pelatuista Stadin derbyistä, joissa myös poliisi on joutunut puuttumaan kannattajien käyttäytymiseen, välillä aktiivisestikin.

Viimeisin Stadin derby pelattiin 2022 syyskuussa. Sain kunnian liittyä komennettuna Helsingin poliisilaitoksen (myöhemmin tekstissä HPL) NFIP-spotteriorganisaatioon. Ottelupäivän aamuna HPL:n spotterit esittelivät minulle toimintaansa ja kuinka illalla pelattavan ottelun tilannekuvaa on lähdetty muodostamaan. Kyseessä oli korkea riskitason ottelu, sillä aikaisempaan peilattuna kannattajaryhmät tulevat aktiivisesti tavoittelemaan yhteenottoa. Lisäksi ennakoasetelmia kuumensi HIFK kannattajien eli Stadin Kingien HJK:n kannattajilta anastama kannatusbanderolli, joka on niin sanottu ”pyhä asia” kullekin kannattajaryhmälle. HPL oli varautunut kyseiseen ottelutapahtumaan huomattavan suurella tilanneorganisaatiolla, josta me viiden hengen spotteriryhmä olimme yksi palanen. Muita tilanneorganisaatioon liitettyjä poliisiyksiköitä oli muun muassa joukkojen hallintajoukkueet (JOUHA), UAS-ryhmä, ratsupoliisiryhmä sekä muita erityistoimintoja. Lisäksi organisaatioon oli komennettu useita perustoiminnan poliisipartioita.

Spotteriryhmä siirtyi hyvissä ajoin ennen ottelua HPL:n Pasilan asemalta lähemmäksi Bolt Areenaa ja jakaantui molempien kannattajaryhmien välittömään läheisyyteen. Oma tehtäväni oli olla mukana partiossa Stadin Kingien eli HIFK:n kannattajien läheisyydessä. Stadin Kingit olivat sopineet aikaisemmin kokoontuvansa paikallisessa ravintolassa Helsingissä ennen ottelun alkua, josta heidän oli tarkoitus marssia kulkueena Bolt Areenalle. HJK:n kannattajaryhmät eli Forza-HJK ja Sakilaiset olivat myös kokoontuneen omaan sopimaansa ravintolaan, josta he myös kulkueena siirtyisivät areenalle.

Molempien seurojen kannattajaryhmät olivat aikaisemmin yhdessä poliisin kanssa sopineet reitin ravintolan edustalta areenalle. Reitit kulkisivat erillään toisistaan, jotta yhteenotoilta vältyttäisiin. Tehtäväksemme partiollemme annettiin Stadin Kingien yhteyshenkilön tapaaminen ja reittisuunnitelman varmistaminen, jotta sitä varmasti tulaisiin noudattamaan. Yhteinen sävel poliisin kanssa oli selvillä ja kulkue sai täten lähteä siirtymään poliisivetoisesti kohti otteluareenaa.

Jo hyvissä ajoin marssiva kulkue alkoi muodostumaan ravintolan edustalle. Stadin Kingien kulkueessa oli arviolta 300 henkilöä. Bassorummun kumahdukset alkoivat soimaan ja ensimmäiset soihdut kulkueessa syttyivät. Poliisi siirtyi kahdella autolla kulkueen keulille ja kulkue lähti liikkeelle kohti areenaa. Kannatushuutojen ja laulujen äänet kimposivat kaikuna takaisin Töölön kerrostalojen seinistä kulkueen marssiessa kohti stadionia. Muutama paukkupommikin (Banger) räjähti matkalla. Jouharyhmät keskittyivät sulkemaan risteävät kadut sivulliselta liikenteeltä.

Stadionille päästyään kulkue pysähtyi ja kannattajat alkoivat siirtymään katsomolohkoonsa järjestyksenvalvojen suorittaman turvallisuustarkastuksen kautta. Poliisi oli sulkenut jouhajoukkueilla stadionin vieressä kulkevan kadun, jota pitkin molemmat kannattajajoukot saapuivat areenalle, toki eri suunnista.

Järjestyksenvalvojen tekemä turvallisuustarkastus yleisötapaukseen saavuttaessa sujui molemmilta kannattajaryhmiltä moitteetta. Partioni tarkkailemat Stadin Kingit siirtyivät omaan katsomolohkoonsa Bolt Areenalla. Ottelu pääsi alkamaan aikataulun mukaisesti ja molemmat kannattajaryhmät kannustivat omiaan huudoin ja lauluin. Tehtävämme stadionilla oli tarkkailla ja välittää tietoa tilannejohtolle kannattajaryhmän käyttäytymisestä katsomossa.

Ottelun tiimellyksessä havaitsimme liikehdintää HIFK:n kannattajien WC tilojen ympäristössä. Myös turvallisuusorganisaation järjestyksenvalvojat reagoivat tilanteeseen ja vahvistivat joukkojaan WC tilojen läheisyydessä. Partiomme päästessä paikalle ei meille ollut vielä selvää mitä siellä tapahtui. Osa Stadin Kingien kannattajaryhmästä oli siirtynyt katsomorakenteiden takana sijaitsevien WC tilojen läheisyyteen, ja järjestyksenvalvojat estivät heidän liikkumisensa kohti WC tiloja tai sieltä pois. Selvisi, että WC tiloihin oli ollut kätkeytyneenä soihjuja jättesäkkiin. Jättesäkki oli ilmeisesti käyty kätkeytyneinä sinne jo useita päiviä ennen kyseistä ottelutapahtumaa ja ne oli tarkoitus käyttää katsomossa ottelun aikana. Tilanne aikoi kärjistyä käsirysyksi järjestyksenvalvojen ja kannattajien kesken, mutta poliisin jouharyhmä reagoi tilanteeseen ja siirtyi paikalle. WC tiloista poistettiin useita HIFK:n kannattajia, jotka järjestyksenvalvojat päättivät poistaa yleisötilaisuudesta heidän käyttäytymisensä perusteella. Tilanne WC tilojen luona rauhoittui ja partiomme siirtyi jälleen suorittamaan kannattajien tarkkailua katsomossa.

Ottelun puoliajan jälkeen Stadin Kingit ottivat esille HJK:n kannattajilta anastamansa kannatusbanderollin ja päättivät polttaa sen katsomossaan. Tämä johti HJK kannattajien kentälle ryntäämiseen omasta päädytään ja erotuomari päätti keskeyttää ottelun hetkeksi. Poliisin tilannejohto reagoi siirtämällä jouhajoukkoja sekä koirapartioita pelialueelle kannattajien yhteenoton välttämiseksi. Myös turvallisuusorganisaatio vahvisti rivejään HJK:n kannattajapäädystä. Järjestyksenvalvojat saivat kenttäalueelle rynnänneet HJK kannattajat siirtymään takaisin omaan katsomoonsa ja tilanne rauhoittui. Ottelu pääsi myös jatkumaan. HJK:n kannattajat olivat tehneet oman banderollinsa, joka otti kantaa heiltä anastettuun banderolliin ja sen polttamiseen.

Erotuomarin pilli soi viimeisen kerran ottelun päättymisen merkiksi ja HJK voitti syyskuuisessa illassa pelatun Stadin Derbyn ja katsomot alkoivat tyhjentymään katsojista. Seuransa kohtaaman häviön takia myös Stadin Kingit kiitettyään joukkuettansa lähtivät siirtymään kohti ravintolaa, jossa he olivat kokoontuneet ottelua ennen. Tunnelma ravintolalla oli aluksi apea häviön takia, mutta noin 30 hengen joukko Stadin Kingit kannattajaryhmästä laitto yllättäen ravintolan edustalla huput ja kommandopipot päälleen ja lähtivät joukolla kohti ravintolaa, jonne HJK:n kannattajat olivat

kokoontuneet ottelun jälkeen. Partiomme onnistui reagoimaan syttyvään tilanteeseen ja viesti tavoitti jouharyhmät, jotka blokkasivat kannattajaryhmän liikkeen. Ratsupoliisiryhmä ohjasi kannattajat Mannerheimintieltä takaisin ravintolan edustalle. Tunnelma ravintolan edustalla oli odottava.

Jonkin ajan kuluttua sama 30 hengen kannattajaryhmä alkoi liikkumaan ravintolan takana kulkevaa tietä pitkin vastakkaiseen suuntaan HJK:n kannattajista. Tarkoituksenaan heillä oli kiertää poliisin kontrolli ja päästä kiertäen yhteenottoon HJK:n kannattajien kanssa. Spotteripartiomme seurasi kannattajaryhmän liikkeitä läpi kiinteistöjen pihojen lähellä sijaitsevaan puistoon. Sieltä ryhmä siirtyi takaisin katualueelle, mutta tällöin tilannejohto teki päätöksen viheltää pelin poikki heidän osaltaan ja koko noin 30 hengen kannattajaryhmä otettiin kiinni poliisilakiperusteisesti rikoksilta ja häiriöiltä suojaamiseksi.

Ilta Töölössä pimeni ja tilanne rauhoittui silmin nähden. Kannattajat molemmista kannatusjoukoista lähtivät yksi toisensa jälkeen pois ravintoloista. Poliisi kevensi tilanneorganisaatiotaan ja myös spotterit vapautettiin tilanteesta. HPL:n tiloissa kävimme vielä läpi ottelun kulun osaltamme. Tilanne oli päättynyt.

Kuva 1. HJK – HIFK ottelun päätöshetket. Kuvassa HJK:n kannattajapäätty Bolt Arenalla Helsingissä. (Kuva: Pasi Vahtera 5.9.2022)

8.3 Mitä opin

Tilanne kuin tilanne vaatii aina huolellisen suunnittelun ja sen pohjalta tapahtuvan johtamisen. Poliisitoiminta vastaavanlaisissa tapahtumissa on aina johdettua ja jokainen tilanneorganisaatiossa toimiva poliisimies tietää tehtävänsä ja tuntee oman toimintasektorinsa. Tiedon välittäminen tilanneorganisaatiossa on avainasemassa, sillä sen perusteella poliisi muodostaa tilannekuvaa ja ohjaa toimintaansa. Ennalta estävän toiminnan suunnittelussa poliisitoimessa hyödynnetään mm. tieteellistä tutkimusta, joka tuottaa tärkeää tietoa siitä, mitä poliisitoiminnasta seuraa ja miten poliisi toimii. Tutkimuksella saadaan tärkeää tietoa poliisitoiminnan suunnitteluun, ohjaamiseen ja johtamiseen. (Sutela M. 2020)

8.4 Miten oppimiskokemukseni hyödytti minua opinnäytetyöprosessin näkökulmasta

NFIP-spotteritoiminta on poliisin erityistoimintaa. Oppimiskokemukseni antoivat minulle erinomaisia näkökulmia, niin Pohjanmaan- kuin Helsingin toimintojen näkökulmasta. Pohjanmaalla resurssit ovat ymmärrettävästikin pienemmät, mutta yleensä ovat tapahtumatkin. HPL:n toimintatavat tarjosivat minulle aitiopaikan nähdä suuren tilanneorganisaation toiminta käytännössä. Näitä toimintatapoja käsittelin produktiossani, sillä spotteritoiminnassakin on asioita ja seikkoja, joita ei ole painettu kirjoihin tai kansiin, vaan ne on hyväksi todettu käytännössä ja otettu osaksi toimintaa.

9 PRODUKTIN ESITTELY JA TYÖVAIHEET

NFIP-spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle tuo lukijalleen esille tietoperustan ja Poliisihallituksen määräyksen velvoittamat asiat, sillä laajuudella, kun spotteritoimijan tulee ne tietääkin.

Produkti esittelee lukijalleen organisaatiokaavion NFIP-toimintojen päivittäistoiminnasta ja sen johtorakenteista.

Ohjeessa selvennetään toimintakaaviot, jotka mahdollistavat tilannekuvan muodostamisen eri tapahtumissa. Ohje luo lukijalleen kuvan, kuinka NFIP-spotteritoiminnan peruskäsitteet toimivat ja kuinka yksittäinen poliisimies pystyy toimimaan spotterina.

Produktia rakennettiin yhdessä NFIP-toiminnoista vastaavan komisarion kanssa ja sitä käytettiin lausuntokierroksilla Pohjanmaan poliisilaitoksen spotteritoimijoilla, jotka ottivat produktiin kantaa ja sitä muokattiin kehitysideoiden perusteella, kuitenkin perus säädösperusteena Poliisihallituksen määräys.

Produktin suunnittelu käynnistyi heinäkuussa 2022, sillä tarve luoda kyseinen ohje oli ajankohtainen uuden Poliisihallituksen määräyksen takia.

Pääsin mukaan seuraamaan käytännössä NFIP-spotteritoimintaa syksyllä ja sain äärettömän hyviä käytännön toimintamalleja, joita pystyin hyödyntämään produktiossani.

Produktini pohjautuu Poliisihallituksen määräykseen, joten sitä käytin perustana ja produktia käytettiin lausuntokierroksilla Pohjanmaan spotteritoimintaan liittyvillä poliisimiehillä, jolloin pystyin produktiin tuomaan Pohjanmaalla hyväksi todettuja toimintamalleja sekä käytäntöjä.

Sain paljon "Nice to Know" -tietoa spotteritoimijoilta ja kirjoitin niitä muistiinpanoihini. Kuitenkin Poliisihallituksen määräys pohjarunkona kasasin kyseistä ohjetta.

Viimeinen lausuntokierros spottereilla, tuotti oikeastaan vain peukku ylös vastauksia ja toimitin produktini NFIP-toiminnasta Pohjanmaalla vastaavalle komisariolle, joka hyväksyi produktini.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Poliisihallituksen määräys koskien NFIP-toimintaa antaa kansallisesti toimintamallin ja suuret linjat, joita jokaisella poliisilaitoksella noudatetaan. Jokaisella alueella Suomessa on kuitenkin omat käytänteet yhteistoimintojen näkökulmasta. Pohjanmaan alue on vasta alle kymmenen vuoden sisällä noussut kansainvälisten tai kokoluokaltaan suurempien otteluiden tai yleisötapahtumien näyttämöksi. Esimerkiksi Helsingin poliisilaitoksen alueella on suuria tapahtumia järjestetty jo vuosikymmenien ajan ja toiminta pääkaupunkiseudulla on vakiintunutta ja toimintatavat ovat kehittyneet vuosien saatossa.

Jalkapallo-otteluiden turvallisuusjärjestelyihin liittyvä toiminta Suomessa ja etenkin viranomaisyhteistyö on ollut toimivaa jo ennen sopimuksen voimaantuloakin. Yleissopimuksen mukainen toiminta tavallaan ”pakottaa” kaikki tapahtumajärjestelyihin liittyvät toimijat tekemään entistä enemmän yhteistyötä keskenään ja nyt myös laki velvoittaa toimintaan mukaan yksityiset toimijat, joiden vastuulla on esimerkiksi palvelutoimenpiteiden valmistelut jalkapallo-ottelun yhteydessä. (Autio J. 2022, 34). Uusi säädösperusta vaatii toki Pohjanmaallakin resursointia ja kuten haastatteluissa tuli esille, niin yleissopimuksen velvoittama harjoitustoiminta entisestään lähentää ja tiivistää yhteistyötä viranomaisen ja tapahtumajärjestäjän välillä.

Tavoitteena pitäisi olla turvallisen ottelu- ja yleisötapahtuman luominen ja sen turvallisuuden ylläpito koko kauden tai tapahtuman ajan. Mikäli puutteita löytyy, niin niihin tulisi puuttua tarvittavin toimenpitein mahdollisimman nopeasti ja muodostamaan paremmin toimiva järjestelmä. Poliisin toimintaa tulee myös jatkuvasti kehittää, sillä tilannekuvan muodosta läpi koko kauden täytyy olla toimivaa. Tilannetajun kehittyminen on sekä yksilön kuin myös tiimin tai organisaation avainasia. Tilanteet, joissa tilannekuvaa ei ole saatu muodostettua tarvittavalla tasolla, kannattaa ottaa esille oppimisen kannalta. (H. Åhman & muut. Tilannetaju 2019, 45)

11 POHDINTA

Mikään toimintatapa ei koskaan ole täysin hiottu timantti. Toiminta eri ympäristöissä muuttuu ja siihen vaikuttaa myös kulttuurin muuttuminen. Huliganismi ei Suomeen ole vielä rantautunut samassa mittakaavaavassa, kuin se on esimerkiksi naapurimaassamme Ruotsissa. Kuitenkin viitteitä siitä on jo saatu paljonkin. Tulevaisuudessa Pohjanmaan alue voi hyvinkin olla suurten otteluiden ja yleisötapahtumien näyttämö. Nyt tekemäni ohje tämänhetkiseen toimintaan suhteutettu ja sitä tulee tarvittaessa muokata ja päivittää. Lisäksi harjoitustoiminnasta ei ole saatu vielä tutkimustietoa, joten sen tuloksista olisi esimerkiksi hyvä tuottaa tutkimuksellinen opinnäytetyö.

Poliisihallituksen määräyksen mukainen toiminta aloitettiin vuoden 2023 alusta ja jatkotutkimusta toiminnan vaikutuksista voisi aloittaa tekemään jo vuonna 2024. Kokemuksia ensimmäisen toimintavuoden ajalta saadaan kerättyä kaikilta poliisihallituksen määräyksen kohteena olevilta ottelupaikkakunnilta ja kaikkien eri toimijoiden näkökulmista. (Autio J. 2022, 35)

Haastatteluissa tuli ilmi, että NFIP-spotteritoiminta Pohjanmaan poliisilaitoksen alueella on hyvällä tasolla ja yhteistyötä tehdään säännöllisesti tapahtumajärjestäjien kesken. Kuitenkin henkilökemiat ja vaihdokset eri toimijoiden kesken aiheuttaa haasteita, jotka varmasti ovat ratkaistavissa.

Nykypäivänä tietoa on enemmän kuin koskaan, mutta teknologian kehittymisen myötä saatavilla olevan tiedon määrä kasvaa edelleen. Tietoon ei kuitenkaan ole aikaa perehtyä eikä lisääntyvän tiedon luotettavuudesta tai laadusta voida riittävästi varmistua. Kun resursseja on jatkuvasti yhä vähempään, on kohdennettava resurssit tavoilla, jotka parhaiten palvelevat toiminnan tarkoitusta. (Sutela M. 2020)

LÄHTEET

Autio J. 2022. Turvallisuus, turvatoimet ja palvelut jalkapallo-otteluissa – Euroopan neuvoston yleissopimuksen (CETS No. 218) vaikutukset poliisitoimintaan. Opinnäytetyö AMK, Poliisiammattikorkeakoulu

HE 45/2021. Hallituksen esitys eduskunnalle turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskevasta yhdenmennyksestä lähestymistavasta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kokoontumislain muuttamisesta.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 1995. Teemahaastattelu. Helsinki: Yliopistopaino, 7. painos.

Mankki, J. 2011. Yhteiskunnallisten vaikutusten suunnittelu ja arviointi. Teoksessa Anneli Pohjola & Riitta Särkelä (toim.) Sosiaalisesti kestävä kehitys. Helsinki. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry, 267

Palmu, A. 2011. Luottamusjohtaminen – Tie 2000-luvun luovuuteen, tuottavuuteen ja työhyvinvointiin. Teoksessa Anneli Pohjola & Riitta Särkelä (toim.) Sosiaalisesti kestävä kehitys. Helsinki. Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry, 255

Pitkäranta, A. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä – Työkirja ammattikorkeakouluun

Poliisihallituksen määräys 2022: Turvallisuuden parantaminen jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa. POL-2022-41425.

Salonen, K. 2013: Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön – Opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle, Turun ammattikorkeakoulu. Luettavissa:

<https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>

Selitysmuistio (CETS 218). 2016: Turvallisuutta, turvatoimia ja palveluja koskeva yhdenmennyksestä lähestymistapa jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa. Luettavissa:

<https://rm.coe.int/168071edc0>

Sosiaali- ja terveysministeriö, 2011: Riskien hallinta ja turvallisuussuunnittelu. Opas sosiaali- ja terveydenhuollon johdolle ja turvallisuusasiantuntijoille. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2011:15 Luettavissa:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72811/URN%3aNBN%3afi-fe201504226148.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Suomen Palloliiton turvallisuusmääräykset (2022). Luettavissa: <https://www.palloliitto.fi/saannot-maaraykset-ja-ohjeet?saanto=jalkapallo-ja-futsalotteluiden-turvallisuusmaaraykset&pykala=2-yleiset-periaatteet>

Sutela, Mika 2020: Tiedon, analyysin ja analytiikan hyödyntämisen tarve poliisissa – ilmeinen ja suuri? Blogi-kirjoitus. <https://poliisi.fi/blogi/-/blogs/tiedon-analyysin-ja-analytiikan-hyodyntamisen-tarve-poliisissa-ilmeinen-ja-suuri-> . Luettu 4.4.2023.

Åhman, H & Gustafsberg, H. Tilannetaju 2019

LIITE 1 NFIP SPOTTERITOIMINNAN OHJE POHJANMAAN POLIISILAITOKSELLE

NFIP Spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle (salassa pidettävä, JulkL 24.1 §:n 5 k)

LIITE 2 SAATEKIRJE HAASTATELTAVILLE

SAATEKIRJE

HYVÄ VASTAANOTTAJA,

kirjoitan opinnäytetyötäni Poliisiammattikorkeakoulussa. Työni aihe on Spotteritoiminnan ohje Pohjanmaan poliisilaitokselle. Opinnäytetyöni produkti eli kyseinen ohje on tilaustyö.

Opinnäytetyöni tuotos on tarkoitus toteuttaa mm. haastatteluin. Aion haastatella Pohjanmaan poliisilaitoksen spotteritoimijoita sekä Vaasan palloseuran, Vaasan Sportin ja Seinäjoen jalkapallokerhon turvallisuusvastaavia.

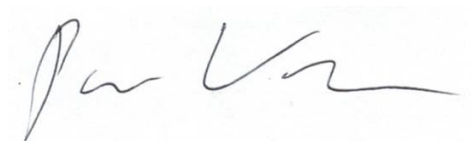
Opinnäytetyön raporttiosuudessa käsitellään seuraavia teemakysymyksiä, joihin haluaisin teiltä kannanottoa:

- Mitä mahdollisuuksia tai haasteita uudet peliarenat tuovat katsomoturvallisuuden näkökulmasta?
- Asettaako kansainvälisten otteluiden lisääntyminen Pohjanmaan alueella lisähaasteita järjestävälle taholle sekä poliisille?
- Onko tapahtumajärjestäjän ja poliisin yhteistoiminta tarvittavalla tasolla Pohjanmaan alueella, vai miten sitä tulisi kehittää?

Haastateltaviin tulen olemaan yhteydessä sopivan haastatteluajankohdan sopimiseksi määräajan jälkeen.

Mikäli ette halua osallistua haastatteluun, pyydän ilmoittamaan siitä sähköpostitse tai puhelimitse allekirjoittaneelle 24.3.2023 mennessä.

Yhteistyöterveisin

Pasi Vahtera

xxx-xxxxxxx

pasi.vahtera@edu.polamk.fi